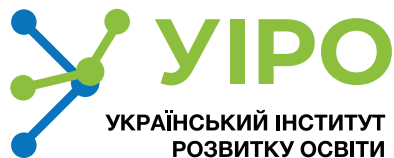

Державна установа
«Український інститут розвитку освіти»

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

аналіз міжнародних практик
організації та функціонування
закладів і гуртків позашкільної
освіти

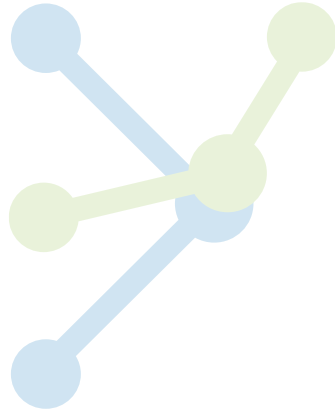
Київ 2026

УДК 374:37.014(100)

Упорядник: **Ситник Олексій Валерійович**, канд.наук із соціальних комунікацій, доцент, методист відділу змісту освіти Державної установи «Український інститут розвитку освіти»

Аналітична довідка: аналіз міжнародних практик організації та функціонування закладів і гуртків позашкільної освіти / Державна установа «Український інститут розвитку освіти», відділ змісту освіти. – Київ : ДУ «УІРО», 2026. – 34 с.

В аналітичній довідці узагальнено міжнародні практики організації та функціонування закладів і гуртків позашкільної освіти, а також позаурочних програм на базі шкіл і громадських центрів. Увагу зосереджено на моделях врядування, фінансування, забезпечення якості, безпеки, доступності та інклюзії. Матеріал може бути використаний як доказова основа для підготовки методичних рекомендацій і формування управлінських рішень у сфері позашкільної освіти в Україні.

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

**аналіз міжнародних практик
організації та функціонування
закладів і гуртків позашкільної
освіти**

1. Підстава, мета, межі аналізу

Позашкільна освіта та організовані активності у позаурочний час є одночасно освітнім інструментом, елементом соціальної політики та компонентом реалізації прав дитини. Комітет ООН з прав дитини підкреслює, що права, передбачені статтею 31 Конвенції, часто недостатньо визнаються державами, наслідком чого стають низькі інвестиції, слабке або відсутнє захисне регулювання та “невидимість” дітей у національному й місцевому плануванні (Джерело 1). У цій логіці позашкільні практики мають розглядатися як системна відповідь держави, а не як факультативна надбудова над формальною освітою.

Операційний вимір цієї політики демонструє досвід країн ОЕСР, де використання шкільної інфраструктури у позаурочний час описується як практика з освітніми та економічними перевагами. Йдеться про поєднання безпечного середовища для дітей, розширення навчальних можливостей через позакласні активності та трансформацію школи в центр життя громади (Джерело 2). При цьому школа розглядається як найбільш доступний “публічний вузол” для освітніх, культурних і спортивних програм, оскільки має необхідні простори, зокрема навчальні приміщення, майстерні, лабораторії, спортивну інфраструктуру та часто пришкільні майданчики.

Мета цієї аналітичної довідки – узагальнити міжнародні практики організації та функціонування позашкільних закладів і гуртків, а також позаурочних програм на базі шкіл і громадських центрів у країнах ЄС та ОЕСР із додаванням кейсів Японії, Китаю, Австралії, США, Канади та країн Південної Америки. Аналіз спрямований на формування доказової основи для методичних рекомендацій, з акцентом на масштабовані інструменти для громад різного типу.

У межах довідки позашкільні практики розглядаються у двох взаємопов'язаних вимірах. Перший – нормативний, який спирається на зобов'язання держави поважати, захищати та забезпечувати реалізацію прав дитини на відпочинок, дозвілля, гру, рекреаційні активності й участь у культурному житті (Джерело 1). Другий – інституційно-інфраструктурний, який описує механізми використання шкільних і громадських просторів, моделі партнерств, а також ризики й управлінські вимоги, зокрема необхідність чітких правил відповідальності, страхування, умов користування та організації доступу (Джерело 2).

Окремою рамкою аналізу є питання справедливості доступу. Досвід США, наведений у матеріалах ОЕСР, показує, що фінансові моделі, які критично залежать від батьківських внесків, можуть призводити до стратифікації доступу за доходом сім'ї (Джерело 1). Тому під час формування рекомендацій ключовими є інструменти, що мінімізують бар'єри участі та забезпечують рівні можливості залучення дітей усіх вікових груп і соціальних категорій.

2. Методологія та аналітична рамка

2.1 Методологія

Цю довідку підготовлено як порівняльний аналіз міжнародних практик організації позашкільної освіти та споріднених форматів, зокрема позаурочні програми на базі школи, молодіжні центри, організація подовження шкільного дня тощо, виконаний шляхом документального аналізу та синтезу вторинних даних. Базовим підходом є зіставлення управлінських рішень у різних країнах і виявлення повторюваних механізмів, які можуть бути масштабовані та адаптовані в Україні.

Аналітична конструкція спирається на два принципи доказовості. Перший принцип – правовий і ціннісний. Комітет ООН з прав дитини фіксує системну проблему недостатнього визнання прав за статтею 31, що призводить до браку інвестицій, слабкого регулювання та “невидимості” дітей у національному й місцевому плануванні (Джерело 1).

Другий принцип – інституційно-операційний. ОЕСР описує використання шкільної інфраструктури у позаурочний час як практику з освітніми та економічними перевагами, яка підсилює навчальні можливості й робить школу опорним простором для послуг громади (Джерело 2).

Окрім двох базових документів, у довідці використовуються інші верифіковані джерела які потрібні для коректного порівняння моделей, так зокрема:

- ▶ офіційні державні політики й оцінювання програм у країнах, які демонструють масштабовані рішення, наприклад, оцінювання фінської моделі дозвілля (Джерело 4)
- ▶ законодавчі та нормативні акти, що визначають статус і правила функціонування позашкільних закладів, наприклад, акт про «хобі-школи» в Естонії з офіційного правового реєстру (Джерело 5)
- ▶ національні рамки якості позаурочних сервісів, приклад Австралії, де діє Національна рамка якості та затверджені навчальні рамки для шкільного віку (Джерело 6)
- ▶ документи ЄС щодо визнання результатів неформального та інформального навчання, релевантні для портфоліо досягнень і процедур підтвердження результатів (Джерело 7)
- ▶ нормативні тексти й офіційні настанови щодо безпеки дітей у позашкільних середовищах (Джерело 8)
- ▶ джерела про інструмент подовженого шкільного дня в Європі та Латинській Америці, а також про його ефекти й умови успішності (Джерело 9)
- ▶ офіційні документи Японії та Китаю, важливі як приклади управління позашкільними активностями на рівні державної політики. Японія щодо реформування клубної діяльності (Джерело 10), Китай щодо політики "подвійного зменшення" навчального навантаження та регуляції позашкільного репетиторства (Джерело 11)
- ▶ законодавча рамка США для програм позаурочного часу як приклад адресного фінансування й вимог до програм (Джерело 12)

Відбір міжнародних прикладів і принцип лише показові практики. Щоб уникнути переліку заради переліку, застосовано принцип аналітичної доцільності, у фінальний текст потрапляють лише ті приклади, які одночасно:

- ▶ мають чітко описану інституційну модель і механізми управління
- ▶ підтримані офіційними документами або рецензованими дослідженнями
- ▶ демонструють рішення, які є потенційно переносними для України з огляду на мережевість шкіл, роль громад, питання доступності, безпеки та інклюзії
- ▶ дозволяють сформувати інструменти методрекомедацій – алгоритми, мінімальні стандарти, форми документів, індикатори моніторингу

Приклади, які не є вагомими для України або не мають достатньої доказової опори, у фінальній версії не використовуються.

Обмеження аналізу. Порівняння виконано з урахуванням того, що терміни й інституційні межі “позашкільної освіти”, “позаурочних програм”, “молодіжної роботи”, “подовженого шкільного дня” у різних країнах не збігаються. Додатково, багатокористувацьке використання шкільних приміщень у позаурочний час створює управлінські виклики, які в джерелах описані як типові, зокрема щодо прибирання, перестановки меблів, захисту матеріалів і пріоритетів доступу (Джерело 2). Це враховано як ризиковий вузол для рекомендацій.

2.2 Аналітична рамка

Аналітична рамка будується як поєднання трьох взаємопов’язаних логік, які далі утворюватимуть архітектоніку довідки.

Логіка 1 – права дитини та обов’язки держави

Комітет ООН з прав дитини підкреслює, що держави часто надають недостатню увагу правам за статтею 31, унаслідок чого інвестиції та

регуляторні рішення є неповними, а діти не враховуються у плануванні національного й місцевого рівнів.

Водночас Комітет наголошує, що надмірний тиск академічних досягнень і надмірно структуровані графіки можуть витіснити час дітей на вільно обрані активності та самостійно ініційовану творчість.

Для управлінського дизайну позашкільця це означає, що політика має одночасно:

- ▶ забезпечувати доступ до організованих гуртків і програм
- ▶ зберігати баланс між організованими форматами й простором для самостійної активності, відповідно до віку
- ▶ закладати механізми недискримінації та рівного доступу для різних груп дітей

Логіка 2 – школа як інфраструктурний хаб і технологія спільного використання

ОЕСР описує, що школа у позаурочний час може виконувати роль опорного простору для освітніх програм і соціальних активностей, використовуючи наявні приміщення та інфраструктуру.

Водночас документ прямо вказує, що для гнучкого, спільного використання приміщень необхідні визначені політики щодо страхування, платежів, умов користування та відповідальності.

Ця логіка дає методрекомедаціям конкретний приклад, “відкритість школи” є не декларацією, а набором регламентів, процедур та інструментів управління простором.

Логіка 3 – якість, безпека, підзвітність і дані

Для МОНУ та УІРО критично, щоб позашкільця було не лише доступним, а й безпечним та керованим. Тому в рамках включено інструменти:

- ▶ національні механізми якості для позаурочних сервісів шкільного віку, які містять принципи, практики та результати навчання, приклад Австралії

- ▶ настанови щодо захисту дітей у позашкільних середовищах як приклад безпекових вимог для провайдерів
- ▶ вимоги до моніторингу результатів і умов ефективності великих реформ, які розширюють шкільний час, приклади ОЕСР та IDB

3. Ключові міжнародні моделі організації позашкільної освіти та їх групування за критеріями

3.1 Принципи відбору й групування прикладів

У цьому блоці подано набір показових моделей, які дають Україні відтворювані управлінські рішення. Відбір прикладів здійснено за трьома критеріями.

По-перше, модель має бути описана в нормативних або офіційних політичних документах та/або у звітах міжнародних організацій, щоб мінімізувати ризик неузгоджених інтерпретацій. По-друге, модель має містити чіткі механізми реалізації, а саме хто координує мережу, як організовано доступ до простору, як визначено відповідальність, як працює фінансування, якими є правила безпеки і підзвітності. По-третє, приклад має демонструвати актуальні й переносні для України інструменти, з огляду на мережеву структуру шкіл, роль громад, потребу в справедливості доступу, безпеці та інклюзії.

Відповідно, у фінальному переліку залишені такі моделі:

- а) школа як інфраструктурний осередок громади для позаурочних активностей
- б) сектор спеціалізованих закладів позашкільної освіти з чітким правовим статусом
- в) національна рамка якості для позаурочних сервісів шкільного віку
- г) адресне програмне фінансування позаурочних центрів

- д) подовження шкільного дня як інструмент державної політики з умовами ефективності
- е) регуляторне "перезбирання" позашкільного ринку у відповідь на академічний тиск
- є) реформа шкільних клубів з перенесенням частини функцій у громаду

3.2 Школа як інфраструктурний осередок громадим (досвід ЄС та ОЕСР)

Показовою для України є модель, за якої шкільна інфраструктура використовується у позаурочний час як доступний майданчик для гуртків, культурних, спортивних та соціальних сервісів. ОЕСР фіксує, що використання шкільних приміщень для освітніх програм або соціальних активностей поза уроками має доведені переваги для учнів, батьків і громади, а також підсилює успішність через додатковий час для навчання і позакласні активності.

Операційна цінність цієї моделі для методрекомедацій полягає не в самій ідеї "відкритої школи", а саме в технології спільного використання простору. ОЕСР прямо зазначає, що питання вартості, організації і відповідальності мають бути врегульовані, а політики мають бути визначені щодо страхування, орендних платежів та інших умов користування.

У прикладах з ОЕСР окремо показано "дрібну" управлінську реальність, зокрема мультикористування виявляє слабкі місця менеджменту, а саме відповідальність за прибирання, перестановку меблів, збереження матеріалів та конфлікти пріоритетів доступу.

Для України це означає, що методрекомедації мають містити не лише загальний заклик до партнерств, а саме пакет регламентів, зокрема:

- матрицю відповідальності школа-провайдер-громада
- типові умови користування приміщеннями
- процедуру узгодження графіків
- мінімальні вимоги до безпеки, страхування, доступності та інклюзії

Додатковим аргументом на користь “школи як осередку” є вимога Комітету ООН, що освітнє середовище має відігравати значну роль у реалізації прав дитини, включно з наявністю достатнього внутрішнього і зовнішнього простору для гри, спорту та творчості “під час і навколо шкільних годин”, а також із врахуванням потреб дітей з інвалідністю та участі дітей у дизайні простору.

3.3 Сектор закладів позашкільної освіти з чітким правовим статусом (досвід ЄС)

Окремою моделлю, релевантною для України, є інституціалізація позашкільля як самостійного сектора закладів, а не як фрагмента шкільної інфраструктури. Естонський закон про “хобі-школи” визначає, що закон регулює поняття таких закладів, засади створення, реорганізації та припинення діяльності, організацію навчання і фінансування, принципи управління, права й обов’язки працівників і учнів та адміністративний нагляд.

Сильна сторона цієї моделі полягає у створенні мінімально необхідної системності, а саме правового статусу, процедур управління, нагляду та фінансування. Для України це корисно у двох випадках:

- коли потрібно розвивати спеціалізовані напрями, що вимагають обладнання і довготривалих траєкторій
- коли потрібно створити опорні інституції на рівні громади або міжгромадського об’єднання, а не лише окремі гуртки

3.4 Стандартизація якості позаурочних сервісів шкільного віку (досвід Австралії)

Австралійський приклад є показовим насамперед тим, що позаурочні сервіси шкільного віку вписані в національну рамку якості, а не розглядаються як додаткова діяльність без стандартів. У рамці “Мій час, наш простір” визначено підхід до навчання дітей шкільного віку в контексті дозвілля, гри та участі, водночас документ прямо пов’язує його із впровадженням Національної рамки якості.

Для України це важливо як управлінський прототип, адже методрекомедації можуть передбачити узгоджену рамку якості для позашкільля і позаурочних програм, яка містить

- принципи роботи з дітьми різного віку
- вимоги до середовища
- вимоги до компетентностей персоналу
- механізм внутрішнього самооцінювання та зовнішнього огляду

Це дозволяє одночасно зберегти варіативність гуртків і запобігти ситуації, коли “різноманіття” маскує відсутність стандартів.

3.5 Безпека і захист дітей як нормативний мінімум для всіх провайдерів (досвід Велика Британія)

Окремий показовий блок міжнародних практик стосується того, як держави задають мінімальні вимоги до захисту дітей у позашкільних середовищах. У настановах уряду Великої Британії зазначено, що документ покликаний допомогти позашкільним середовищам працювати безпечно та захищати дітей від шкоди, а також визначено цільову аудиторію провайдерів позашкільних активностей, занять і гуртків.

Для методрекомедацій це дає чіткий висновок, що незалежно від моделі фінансування чи типу провайдера, має існувати єдиний мінімум вимог до захисту дітей, який включає добір персоналу, правила поведінки, процедури реагування, управління ризиками, прозорі канали звернень.

Цей блок безпосередньо узгоджується з позицією Комітету ООН, який вимагає від держави запобігати втручанню третіх сторін у реалізацію прав дитини, а також розробляти законодавство, регуляції та настанови, що гарантують недискримінаційний доступ і безпеку у публічних та приватних просторах дозвілля.

3.6 Адресне фінансування та доступність як критерій, федеративний контекст (досвід США і Канади)

Для України показовим є приклад, коли держава підтримує позаурочні програми через цільове фінансування центрів позаурочної діяльності, а також вбудовує в правила вимогу доступності. У тексті федерального

закону США щодо програм “центрів навчання громади” закріплено, що державна освітня агенція може погодити розміщення програми не на базі школи лише за умови, що вона буде не менш доступною для учнів, ніж у випадку розміщення у школі. Це важлива логіка для України, оскільки дозволяє розвивати позашкілля не лише в приміщеннях школи, але без втрати доступності, зокрема, наприклад у закладах творчості молоді.

Канада є показовою радше як приклад федеративної архітектури, де роль національного рівня полягає у встановленні цілей і рамок, а реалізація значною мірою віднесена до субнаціональних рівнів. У канадському законі про раннє навчання й догляд прямо зазначено орієнтацію на загальноканадську систему, яка включає також догляд до і після школи. Для України це корисно як аргумент, що навіть за різних повноважень рівнів влади можливе формування єдиного ядра стандартів доступності, інклюзії та якості.

3.7 Подовження шкільного дня як інструмент політики, але з умовами ефективності (досвід Латинської Америки)

Для частини країн Латинської Америки ключовим інструментом стала політика подовження шкільного дня. ОЕСР у робочому документі підкреслює, що подовження дня може бути ефективною стратегією для окремих систем і шкіл, але не для всіх, залежно від цілей і наявних альтернатив, а також акцентує на проектних і ресурсних аспектах реалізації. Інтер-американський банк розвитку (IDB) узагальнює емпіричну базу та зазначає, що політики подовженого дня мають обмежені ефекти на навчальні досягнення, а реалізація стикається з управлінськими викликами, а саме координацією, умовами праці персоналу, конфліктами розкладів і потребою якісного змістового наповнення.

Для України це означає, що подовження дня не може замінювати систему позашкілля “за замовчуванням”. Воно може працювати як компонент політики, але лише за умови, що додатковий час наповнений якісними модулями, а також існує кадрова й фінансова модель, що не створює перевантаження і підтримує справедливість доступу.

3.8 Регуляторне перезбирання позашкільного сегмента та реформа клубів (досвід Східної Азії)

Два приклади з Азії показові тим, що демонструють реакцію держави на проблему надмірного академічного тиску і його наслідків для дозвілля, здоров'я та розвитку дітей.

У Китаї урядові настанови щодо зменшення навчального навантаження містять вимоги, які охоплюють зменшення домашніх завдань, підвищення якості освіти та розвиток позаурочних сервісів у школах, а також посилення нагляду за позашкільним репетиторством з навчальних предметів. Для України цей приклад важливий не як модель для прямого копіювання, а як ілюстрація того, що держава може перерозподіляти попит на додаткові заняття, коли він стає джерелом нерівності та надмірного тиску.

У Японії Третій базовий план спортивної політики прямо включає серед заходів просування реформи шкільної клубної діяльності. Це узгоджується з розумінням Комітету ООН, що надмірні освітні вимоги здатні зменшувати час дитини на дозвілля й самостійно обрані активності.

Для України це є попередженням про межі моделі, коли позашкільня фактично тримається на вчителях, а також аргументом на користь розвитку мережі інструкторів, партнерських клубів і громадських провайдерів.

Усі наведені приклади сходяться в одному, що позашкільня працює як система лише тоді, коли одночасно вирішено три фундаментальні питання:

- ▶ простір і доступність, а саме де відбуваються заняття і як дитина реально може туди потрапити
- ▶ відповідальність і безпека, а саме хто відповідає за середовище, персонал, ризики і звернення
- ▶ справедливість, а саме як фінансування не відтворює нерівність участі

4. Інструменти реалізації та пакет рішень для України

Цей блок переводить міжнародні практики в прикладні управлінські інструменти, придатні для методичних рекомендацій в Україні та внутрішнього використання в профільних установах. Опорними джерелами виступають: а) позиція Комітету ООН з прав дитини щодо реалізації прав за статтею 31 Конвенції, включно з вимогами до інвестицій, регуляцій, планування та даних; б) огляд ОЕСР щодо використання шкільної інфраструктури в позаурочний час, який прямо описує управлінські умови успішності, зокрема страхування, плату, відповідальність і спільне планування .

4.1 Врядування і координація, хто і за що відповідає

Комітет ООН з прав дитини фіксує, що недостатнє визнання прав за статтею 31 веде до браку інвестицій, слабкого або відсутнього захисного регулювання та "невидимості" дітей у національному й місцевому плануванні. Для України це означає, що позашкільня не може бути лише сумою гуртків, а потрібна керована система, де відповідальність розкладена по рівнях.

Інструмент 4.11 – матриця ролей і відповідальності (чотири рівні)

I. МОН України визначає рамку мінімальних вимог, термінологічну єдність, базові підходи до якості знань та захисту дітей (див. п.п. 4.5–4.7). Потреба в єдиній рамці впливає з вимоги мати індикатори відповідності та механізми підзвітності .

II. Орган місцевого самоврядування координує мережу провайдерів, доступ до інфраструктури, транспортну доступність, співфінансування.

III. Заклад загальної середньої освіти організує шкільний простір як інфраструктурний ресурс у позаурочний час, але за визначеними пра-

вилами. ОЕСР прямо зазначає, що витрати, організація й відповідальність мають бути врегульовані для гнучкого спільного користування, а політики мають чітко визначати страхування, плату та інші умови використання.

IV. Провайдер позашкільних активностей відповідає за програму, персонал, безпеку, процедури реагування та звітність у межах узгоджених вимог.

Інструмент 4.1.2 – міжвідомча логіка планування на рівні громади

Комітет ООН підкреслює, що реалізація прав за статтею 31 залежить від ширшого середовища, а дані мають бути основою для планування, зокрема визначати пріоритети інвестицій і цільові групи. Тому для громад доцільно закладати механізм координації між освітою, культурою, спортом, соціальною сферою й інфраструктурою. Це узгоджується з практикою «школи як осередку громади», коли приміщення використовуються також для освіти дорослих, догляду, культурних подій, діяльності різних груп.

4.2 Інфраструктура, доступ до простору і правила пільного використання

ОЕСР описує, що у позаурочний час школа може надавати різні типи просторів, зокрема класи, майстерні, зали, комп'ютерні лабораторії, спортивні приміщення, пришкільні майданчики. Проте "відкритість" не працює без формалізованих правил.

Інструмент 4.2.1 – типові положення про використання шкільних приміщень у позаурочний час

Опорні елементи мають бути прямо вписані, оскільки ОЕСР визначає страхування, плату й умови користування як обов'язкові політики для спільного використання, а також фіксує, що проблеми страхування, відповідальності та підзвітності потребують вирішення. Мінімальний склад положення для України:

- ▶ режим доступу і пріоритети користування
- ▶ відповідальність за безпеку, збереження майна, прибирання, інвентар
- ▶ вимоги до страхування або альтернативний механізм покриття ризиків
- ▶ правила використання обладнання, матеріалів, ключів, охорони
- ▶ порядок оплати, якщо застосовується, і винятки для соціальних груп

Інструмент 4.2.2 – модель “низької плати лише за прямі експлуатаційні витрати”

ОЕСР на прикладі Женеви описує підхід, коли плата за користування приміщеннями збережена на мінімальному рівні та покриває лише прямі експлуатаційні витрати, щоб бути доступною для місцевих організацій з обмеженими ресурсами. Для України це може бути орієнтиром у громадах, де позашкілля розвивається через партнерів і громадські організації.

4.3 Фінансування і справедливість доступу – як не відтворити нерівність

Комітет ООН звертає увагу, що інвестиції часто концентруються на організованих активностях, але паралельно потрібно забезпечувати час і простір для спонтанної гри й творчості дітей, а також визнає, що зростання освітніх вимог зменшує доступний час для реалізації прав за статтею 31. Для України це означає, що фінансова модель має одночасно підтримувати участь і не створювати надмірної академізації позаурочного часу.

Фактова основа ризику нерівності

ОЕСР показує, що коли програми суттєво залежать від батьківських внесків, формується стратифікована система за доходом сім'ї, а в наведеному прикладі частка доходів від батьківської плати становить 83% . Окремо ОЕСР у базі сімейної політики визначає позашкільні послуги як

такі, що надають активності до, між уроками, після уроків і під час канікул, часто на базі школи або молодіжних центрів, а також підкреслює, що в багатьох країнах участь в таких послугах є вищою серед дітей із більш забезпечених соціально-економічних груп .

Інструмент 4.3.1 – трикомпонентна фінансова модель для громад

Базовий компонент, орієнтований на доступність – частина пропозиції є безоплатною або з символічною платою, щоб зменшити бар'єри участі. Показовим є висновок оцінювання фінської моделі дозвілля, де безоплатні заняття, які є комфортними для дітей, позитивно впливають на рівність і шкільне життя.

Адресний компонент, підтримка участі дітей з вразливих груп через компенсації, ваучерні підходи або пріоритетність місць, з огляду на зафіксовані ОЕСР соціально-економічні розриви участі .

Компонент розвитку мережі, фінансування координації та якості, тобто підготовка інструкторів, методична підтримка, моніторинг.

Інструмент 4.3.2 – вимога до транспортної доступності

У США в правовій рамці програм позаурочного часу прямо передбачено, що заявник має описати, як буде вирішено транспортні потреби учасників. Для України це критично для сільських територій, великих громад, а також для участі дітей з інвалідністю.

4.4 Кадрова модель і професійна підтримка

Комітет ООН фіксує проблему, коли програми для дітей не приділяють уваги грі, рекреації, культурі й мистецтву, а персонал не має належної підготовки, щоб підтримувати ці аспекти розвитку. Для України це означає потребу розмежувати, зокрема педагогічні ролі школи і ролі інструкторів позашкільля, не перекладаючи систему на вчителів понад норму.

Інструмент 4.4.1 – стандартизований опис ролей персоналу

Опорою може слугувати логіка Австралії, де рамка «Мій час, наш простір» призначена для інструкторів позашкільних послуг шкільного віку та розглядає роботу в партнерстві з дітьми, сім'ями, громадою й школами. У методрекомедаціях для України доцільно закріпити:

- ▶ роль інструктора гуртка як окрему професійну функцію
- ▶ вимогу до базової підготовки з безпеки та захисту дітей
- ▶ механізм наставництва і методичного супроводу

4.5 Змістове наповнення програм і напрями позашкільного навчання

4.5.1 Нормативна логіка змісту – що саме держава має гарантувати

Комітет ООН з прав дитини трактує реалізацію прав за статтею 31 не як дозвілля взагалі, а як систему можливостей, яка включає гру, рекреацію, культурне і мистецьке життя, а також участь у спортивних іграх і активностях, за потреби із залученням підготовлених фахівців. Це прямо відображено в переліку умов оптимального середовища, де серед базових компонентів названо доступний час і простір для гри без дорослого контролю, можливості взаємодії з природою, участь у культурній і мистецькій спадщині громади, а також участь у спортивних іграх і рекреаційних активностях, підтриманих підготовленими інструкторами.

У шкільному вимірі Комітет прямо зазначає, що в освітньому середовищі має бути забезпечено достатній простір і час для гри та відпочинку протягом дня, а також що у навчальному плані має бути відведено належний час і компетентна підтримка для культурних і мистецьких активностей (музика, драматичне мистецтво, література, поезія, образотворче мистецтво) і для спорту та ігор.

Це дає підставу в методичних рекомендаціях визначати зміст позашкільля як збалансований портфель напрямів, а не як випадковий набір гуртків.

4.5.2 Типологія змістових напрямів, яку доцільно закладати у «портфель громади»

Комітет ООН на рівні публічного планування називає конкретні категорії доступних активностей, які мають бути для дітей усіх вікових груп і з усіх спільнот, зокрема клуби, спортивні об'єкти, організовані ігри й активності, а також доступні культурні активності (театр, танець, музика, мистецькі виставки, бібліотеки, кіно тощо) з можливістю дитячої творчості, а не лише споживання "продукту для дітей".

Відповідно, для України як мінімально достатній і водночас доказово обґрунтований портфель напрямів доцільно фіксувати щонайменше такі блоки:

- ▶ культурно-мистецький (музика, театр/драматичні практики, образотворче мистецтво, літературна творчість, медіаторчість, тощо)
- ▶ спортивно-руховий і рекреаційний (спорт, ігри, рухові практики, активності на відкритому повітрі)
- ▶ ігровий і дозвіллевий як окрема цінність (простір для вільної гри та дитячої ініціативи)
- ▶ соціально-комунікативний і громадянський (клуби, молодіжні ініціативи, участь у спільноті тощо), як прямий компонент клубної інфраструктури громади

Ці категорії не вичерпують позашкільля, але задають ядро, яке прямо впливає з міжнародної нормативної рамки статті 31.

4.5.3 Принципи програмного дизайну, як робити зміст не лише доступним, а й привабливим

Офіційне оцінювання фінської моделі дозвілля показує, що сталість залучення дітей підсилюється тоді, коли активність є безоплатною і такою, що приносить задоволення, а також коли у дітей є можливість впливати на зміст, відчуття "без тиску" і належності до спільноти.

Це дає пряму підставу для методрекомендацій закріпити програмні принципи:

- ▶ орієнтація на інтерес дитини як механізм добору напрямів і конкретних програм
- ▶ можливість участі дітей у формуванні змісту (вибір тем, форматів, продуктів)
- ▶ відсутність надмірного академічного тиску в межах позашкільля

ОЕСР, аналізуючи використання шкільних приміщень у позаурочний час, окремо підкреслює, що такі активності можуть додавати цінність формальній навчальній програмі через позакласні активності, а також підтримувати особистісний розвиток і навчальні можливості для різних вікових груп.

4.5.4 Вікова логіка змісту і баланс організованого та самостійного

Комітет ООН наголошує, що дітям має бути забезпечено вільний від інших вимог час і доступний простір і час для гри, вільний від дорослого контролю та управління, а також що статутні вимоги, включно з домашніми завданнями, мають гарантувати належний час для відпочинку і гри відповідно до віку й потреб розвитку.

Отже, у методичних рекомендаціях зміст варто структурувати так, щоб на рівні громади/закладу була забезпечена:

- ▶ частка організованих гуртків (мистецтво/спорт/клуби)
- ▶ частка простору для самостійної діяльності (вільна гра, рекреація, ініціативні проекти)

Це дозволяє уникнути підміни позашкільля “додатковими уроками” і зберігає функцію відновлення та розвитку.

4.5.5 Цифрові напрями – можливості і ризики як компонент змістової політики

Комітет ООН підкреслює, що цифрові платформи можуть давати значні освітні, соціальні й культурні вигоди, а держави мають забезпе-

чувати рівні можливості доступу, водночас визнаючи ризики (зокрема кібербулінг, небезпечний контент, відсутність нагляду в комп'ютерних клубах і ризики шкоди).

Це означає, що цифровий/медійний напрям позашкілля має бути не лише про зміст (медіаторчість, цифрові навички), а й про регламент безпеки як частину програми (кібербезпека, медіаграмотність тощо).

4.5.6 Визнання результатів участі – портфоліо і документування досягнень

Рекомендація Ради ЄС щодо валідації неформального та інформального навчання визначає логіку процедур, які дозволяють ідентифікувати, документувати, оцінювати та підтверджувати результати навчання, здобути поза формальною освітою.

Для методрекомендацій це може бути підставою запропонувати портфоліо досягнень у позашкіллі як мінімальну практику документування результатів, не перетворюючи гуртки на іспити, але забезпечуючи видимість і прозорість освітньої траєкторії.

4.6 Забезпечення якості, від різноманіття гуртків до керованої якості

Австралійська Національна система якості задає корисний прототип – Національний стандарт якості включає сім якісних областей, серед них здоров'я і безпека дітей, фізичне середовище, кадрові умови, управління та лідерство. Система передбачає оцінювання уповноваженим органом і шкалу рейтингів, а також постійне самооцінювання та обов'язковий план поліпшення якості. Рамка «Мій час, наш простір» підкреслює, що Національний стандарт якості підтримує реалізацію рамки, забезпечуючи необхідні середовища, умови, ресурси й управлінські структури .

Інструмент 4.6.1 – «мінімальний стандарт якості позашкілля» для України

У методрекоме́ндаціях МОН України доцільно закласти коротке ядро критеріїв якості, структуроване за логікою семи областей, що вже апробовані у національній системі Австралії. Це дає можливість зберегти різноманіття гуртків, але уникнути ситуації, коли різноманіття прикриває відсутність мінімальних стандартів.

Інструмент 4.6.2 – план поліпшення якості на рівні провайдера

План якості як обов'язковий елемент прямо описаний у Національній системі якості Австралії. Для України це може бути простий документ на 1–2 сторінки, який є підставою для самооцінювання і перевірок, а також для адресної методичної допомоги.

4.7 Захист дітей і безпека, нормативний мінімум для всіх провайдерів

У Великій Британії урядова настанова для позашкільних середовищ визначає, що документ має допомогти провайдерам працювати безпечно і захищати дітей від шкоди різної природи. Вона прямо перелічує блоки політик і процедур, які мають бути запроваджені, зокрема захист дітей, придатність персоналу й волонтерів, охорона здоров'я і безпека, врядування, а також наводить визначення захисту дітей як комплексу дій із запобігання шкоді та реагування на ризики.

Інструмент 4.7.1 – «пакет політик захисту дітей» як умова допуску до роботи

Для України це може бути єдиний мінімум для всіх комунальних, приватних, громадських провайдерів і шкільних гуртків. Його структура може відтворювати логіку британської настанови, а саме:

- ▶ кодекс поведінки персоналу

- ▶ процедури відбору та допуску до роботи
- ▶ порядок реагування на підозру/виявлення шкоди
- ▶ правила ведення відвідуваності і передачі дитини дорослому
- ▶ політика скарг і захисту викривачів

4.8 Дані, моніторинг, підзвітність – що саме вимірювати

Комітет ООН прямо вимагає наступне, індикатори відповідності та механізми моніторингу й оцінювання мають бути розроблені, а держава має збирати популяційні дані, дезагреговані за віком, статтю, етнічністю та інвалідністю, щоб розуміти масштаби участі задіяння дітей у процес, рекреації, культурному й мистецькому житті. ОЕСР у визначенні позашкільних послуг також наголошує на можливості аналізувати участь за соціально-економічними групами.

Інструмент 4.8.1 – мінімальний набір індикаторів для України

- ▶ охоплення дітей за віком і типом активностей
- ▶ регулярність участі та тривалість
- ▶ доступність, у тому числі транспортна
- ▶ показники справедливості доступу, через соціально-економічні проксі та інклюзію
- ▶ інциденти безпеки та реагування
- ▶ кадрове забезпечення, плинність, підготовка

4.9 Паке́т рішень для України, модульний конструктор

Нижче подано «конструктор», який можна масштабувати за спроможністю громад і типом мережі.

Модуль	Короткий зміст інструменту	На якій доказовій основі тримається
Відкритість шкільної інфраструктури	типове положення про користування приміщеннями, матриця відповідальності, умови страхування і плати	ОЕСР – вимога врегулювати страхування, плату, умови користування
Справедливе фінансування	базова безоплатна/ низьковартісна пропозиція + адресна підтримка + фінансування координації	Фінляндія – безоплатність підсилює рівність; ОЕСР – ризик стратифікації при домінуванні батьківської плати; ОЕСР – нерівність участі за соціально-економічним статусом
Якість	мінімальний стандарт якості + план поліпшення якості	Австралія – 7 областей якості, оцінювання і план поліпшення якості
Захист дітей	паке́т політик і процедур як умова допуску провайдера	Велика Британія – перелік обов'язкових політик і визначення захисту дітей
Дані і підзвітність	ядро індикаторів, дезагрегація, регулярне оцінювання	Комітет ООН – вимога до індикаторів, моніторингу, дезагрегованих даних
Транспорт і доступність	вимога плану транспортної доступності в місцевих програмах	США – обов'язок врахувати транспортні потреби учасників

4.10 Важливе застереження, подовження шкільного дня не замінює позашкілля

ОЕСР підкреслює, що подовження шкільного дня може бути ефективною стратегією для частини систем, але не для всіх, а ключовими є якість і узгодженість активностей та ресурсні зміни. Інтер-американський банк розвитку на основі метааналізу вказує на маргінальні ефекти таких політик на академічні результати, водночас позитивні впливи на вибуття з навчання, і окремо наголошує на високій вартості та складності впровадження, включно з управлінськими ризиками. Для України це важливо як аргумент на користь моделі, де позашкілля виступає окремим інструментом розвитку і підтримки, а не додатковими уроками.

5. Висновки та орієнтири

5.11 Ключові висновки, на яких будується подальша рекомендаційна частина.

Позашкільна освіта і позаурочні активності мають статус політики реалізації прав дитини, а не факультативної надбудови. Комітет ООН з прав дитини прямо вказує, що недостатнє визнання прав за статтею 31 призводить до браку інвестицій, слабкого або відсутнього захисного регулювання та “невидимості” дітей у національному й місцевому плануванні.

Держава має забезпечувати не лише організовані гуртки, а й достатній час і простір для самостійно ініційованої діяльності дітей. Комітет ООН застерігає від редукції політики до структурованих та організованих активностей і підкреслює важливість створення часу й простору для спонтанної гри, рекреації та творчості. (Під спонтанною грою розуміємо вільну самостійно ініційовану дітьми діяльність без наперед заданого

сценарію та контролю дорослого, за умови забезпечення безпечного і доступного середовища.)

Це важливо для України як принцип балансування програм позашкільля, особливо в умовах посилення навчального навантаження.

Планування має бути даними-обґрунтованим, із підзвітністю та деагрегованим збором даних. Комітет ООН вимагає розроблення індикаторів відповідності та механізмів моніторингу, а також збору популяційних даних, дезагрегованих за віком, статтю, етнічністю та інвалідністю, і наголошує, що така інформація має інформувати процеси планування та бути основою вимірювання прогресу.

«Відкрита школа» як інфраструктурна модель працює лише за умови чітких правил користування простором і розподілу відповідальності. ОЕСР підкреслює, що витрати, організація і відповідальність мають бути врегульовані, а політики мають чітко визначати страхування, плату та інші умови користування.

Окремо зафіксовано, що багатокористувацьке використання будівлі в різний час оголює слабкі місця управління, зокрема відповідальність за прибирання, перестановку меблів, збереження матеріалів та конфлікти пріоритетів доступу.

Справедливість доступу є визначальним параметром якості політики. Дані ОЕСР щодо позашкільних послуг (до і після уроків) дозволяють аналіз участі за рівнем доходу домогосподарств, що прямо підкреслює необхідність інструментів, які зменшують соціально-економічні розриви участі.

5.1.2 Зміст позашкільля має забезпечувати збалансований портфель напрямів, а не випадковий перелік гуртків. Комітет ООН з прав дитини прямо вказує, що у шкільному середовищі належний час і компетентність мають бути відведені для культурних і мистецьких активностей (музика, драматичне мистецтво, література, поезія, мистецтво тощо), а також для спорту та ігор.

Водночас ОЕСР підкреслює, що позаурочне використання шкільної інфраструктури здатне додавати цінність формальній програмі через позакласні активності та розширювати можливості особистісного розвитку.

5.1.3 Програми мають будуватися на принципах добровільності, вікової адекватності та недопущення надмірного “програмування” дозвілля. Комітет визначає дозвілля як час без обов’язків, а гру як діяльність, ініційовану й структуровану самими дітьми, і підкреслює, що рекреаційні активності мають бути добровільними, а примусова участь не є рекреацією. Також зазначено, що звуження дозвілля лише до запрограмованих або конкурентних активностей може шкодити добробуту дитини.

5.1.4 Цифрові та медійні напрями слід включати як повноцінний компонент позашкілля, але з обов’язковими вимогами безпеки. Комітет ООН визнає, що цифрові платформи й медіа дають значні освітні, соціальні й культурні вигоди та що доступ до інтернету і соціальних медіа стає важливим для реалізації прав за статтею 31, але водночас підкреслює ризики й шкоду – зокрема кібербулінг, небезпечний контент, онлайн-грумінг, ризики неконтрольованих комп’ютерних клубів і залів ігор.

5.1.4 Опційно, але дуже доречно для України Позашкілля має потенціал психосоціальної підтримки в кризових і постконфліктних умовах через гру та творче самовираження. Комітет ООН зазначає, що можливості реалізації прав за статтею 31 можуть допомагати дітям опрацьовувати травматичний досвід через гру та мистецьке вираження і підтримувати відновлення та реінтеграцію.

5.2 Орієнтири для національного рівня, на яких доцільно будувати методичні рекомендації

Орієнтир 1 – національна рамка цілей і меж позашкілля. Комітет ООН рекомендує мати окремий план, політику або рамку реалізації статті 31 або інтегрувати її в загальний національний план виконання Конвенції, враховуючи дітей усіх вікових груп, а також підкреслює рівновагу між організованими можливостями й часом для самостійної активності.

Орієнтир 2 – міжвідомча координація як обов’язкова умова. Комітет ООН визначає, що планування гри, рекреації, культурної та мистецької діяльності потребує міжвідомчої співпраці й підзвітності між національним,

регіональним і муніципальним рівнями, із залученням не лише освіти, а й транспорту, парків, середовища та міського планування. Це дає пряму підставу включати в методрекомедації модель координації на рівні громади.

Орієнтир 3 – бюджетна логіка інклюзивності та вікової збалансованості. Комітет ООН рекомендує переглядати бюджети так, щоб фінансування культурних, мистецьких, спортивних, рекреаційних і ігрових активностей було інклюзивним, узгодженим із часткою дітей у населенні та розподіленим між дітьми різного віку, із урахуванням вартості заходів доступності для найбільш маргіналізованих груп, включно з дітьми з інвалідністю.

5.3 Орієнтири для рівня громади та закладу освіти – практична логіка впровадження

Нижче подано порядок дій, який можна безпосередньо перетворити на алгоритм у методичних рекомендаціях.

Крок 1. Визначити потреби і профіль участі дітей на основі даних. Базова вимога впливає з позиції Комітету ООН щодо індикаторів, моніторингу і дезагрегованих даних, які мають інформувати планування.

Крок 2. Провести інвентаризацію простору та доступності. Комітет ООН деталізує вимоги до шкільного середовища, зокрема безпечні й регулярно інспектовані майданчики, рівний доступ для дітей з інвалідністю, залучення дітей до проектування середовища, а також потребу забезпечити час для відпочинку і гри протягом дня відповідно до віку.

Крок 3. Затвердити правила спільного використання приміщень і матрицю відповідальності. ОЕСР визначає страхування, плату й умови користування як обов'язкові елементи політики спільного користування приміщеннями.

Паралельно підкреслюється, що без цих правил проявляються слабкі місця управління, пов'язані з прибиранням, перестановкою меблів та конфліктами пріоритетів доступу.

Крок 4. Встановити мінімальні вимоги до безпеки і захисту дітей для всіх надавачів послуг. У британській настанові підкреслено, що документ створено для того, щоб позашкільні середовища працювали безпечно та захищали дітей від шкоди. Це є репрезентативним прикладом того, як держава задає єдиний мінімум вимог до всіх типів організаторів активностей.

Крок 5. Узгодити рамку якості та підвищення якості на рівні надавача послуг. Австралійська рамка для позашкільного догляду і програм шкільного віку «Мій час, наш простір» є прикладом національного документу, який задає принципи та практики роботи з дітьми шкільного віку в позаурочних середовищах. Для України це підстава формувати коротку рамку якості з обов'язковим самооцінюванням.

5.4 Ядро результатів, яке доцільно закласти в методичні рекомендації

З огляду на джерельну базу цієї довідки, методичні рекомендації доцільно будувати як єдиний пакет, що включає:

- ▶ рамку цілей позашкільля, узгоджену з вимогою забезпечити і організовані можливості, і час та простір для самостійної активності дітей
- ▶ мінімальні правила спільного використання шкільної інфраструктури, включно зі страхуванням, умовами користування, відповідальністю та врегулюванням витрат
- ▶ мінімальні вимоги до захисту дітей для всіх організаторів активностей
- ▶ систему даних і підзвітності, що дозволяє вимірювати участь і бар'єри доступу на основі дезаггегованих даних та індикаторів прогресу

Отже, позашкільна освіта та позаурочні активності мають розглядатися як керована державна політика реалізації прав дитини за статтею 31 Конвенції ООН із чіткою рамкою цілей, міжвідомчою координацією, підзвітністю та даними, дезагрегованими за ключовими ознаками. Комітет ООН з прав дитини наголошує, що недостатнє визнання цих прав призводить до браку інвестицій, слабкого регулювання та “невидимості” дітей у плануванні, а надмірна академізація й “програмування” дозвілля здатні витіснити час для самостійно ініційованої гри, відпочинку й творчості. Тому державна рамка має одночасно гарантувати доступ до організованих занять і забезпечувати баланс з вільною діяльністю дітей, з урахуванням віку, інклюзії та безпеки.

Порівняльний аналіз показових міжнародних практик демонструє, що найбільш переносними для України є моделі, які поєднують школу як інфраструктурний осередок громади з мережею провайдерів і формалізованими правилами спільного користування простором, де визначені відповідальність, умови доступу та механізми захисту дітей. ОЕСР підкреслює, що “відкрита школа” працює лише за наявності регламентів щодо організації, відповідальності та умов користування, а фінансові моделі, що надмірно залежать від батьківських внесків, відтворюють нерівність участі, тому потрібні інструменти базової доступності й адресної підтримки.

У змістовому вимірі позашкільня має формувати збалансований портфель напрямів: культурно-мистецький, спортивно-руховий, ігрово-рекреаційний, соціально-комунікативний і цифрово-медійний, причому цифрові напрями мають супроводжуватися чіткими вимогами безпеки.

6. Джерела

1. **Committee on the Rights of the Child.** [2013]. General comment No. 17 [2013] on the right of the child to rest, leisure, play, recreational activities, cultural life and the arts (art. 31) [CRC/C/GC/17]. United Nations. <https://docs.un.org/en/CRC/C/GC/17> [загальний коментар Комітету ООН з прав дитини щодо права дитини на відпочинок, дозвілля, гру, рекреаційну діяльність, культурне життя і мистецтво].
2. **Organisation for Economic Co-operation and Development.** (1999). After-hours use of schools. PEB Exchange, Programme on Educational Building (No. 1999/10, pp. 11-16). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/451061402610> [аналітичний матеріал ОЕСР про використання шкільної інфраструктури після уроків для додаткових занять, позакласної діяльності та потреб громади].
3. **UN General Assembly.** (1989). Convention on the Rights of the Child. United Nations Treaty Series, 1577, 3. https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&clang=en [міжнародна конвенція ООН, що визначає основні права дитини, зокрема право на розвиток, освіту, захист, відпочинок і участь у культурному житті].
4. **Laimi, T., Pusa, A.-M., Rajala, K., & Stenvall, E.** (2023). Mielekästä vapaa-aikaa, kavereita ja koordinaatiota: Harrastamisen Suomen mallin arviointi [Meaningful leisure time, friends and coordination: Evaluation of the Finnish Model for Leisure Activities] [Julkaisut 12:2023]. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_1223.pdf [Результати оцінювання Фінської моделі дозвілля для дітей і молоді].
5. **Riigikogu.** (2025). Hobby Schools Act. Riigi Teataja. <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/517062014006/consolide/current> [закон Естонії про статус, організацію діяльності та фінансування позашкільних закладів].
6. **Australian Government Department of Education.** (2022). My time, our place: Framework for school age care in Australia V2.0. <https://www.acecqa.gov.au/sites/default/files/2023-01/MTOP-V2.0.pdf> [національна рамка Австралії для організації догляду та розвитку дітей шкільного віку в позашкільний час].

7. **Council of the European Union.** (2012, December 20). Council recommendation of 20 December 2012 on the validation of non-formal and informal learning (2012/C 398/01). Official Journal of the European Union, C 398, 1-5. https://www.cedefop.europa.eu/files/Council_Recommendation_on_the_validation_20_December_2012.pdf (рекомендація Ради ЄС щодо валідації результатів неформального та інформального навчання).
8. **Department for Education.** (2026, February). After-school clubs, community activities, and tuition: Safeguarding guidance for providers. https://assets.publishing.service.gov.uk/media/6986066acfe7ccf77efbc75b/After-school_clubs__community_activities__and_tuition_-_Safeguarding_guidance_for_providers.pdf (настанови щодо безпеки, захисту дітей і організації роботи гуртків, позашкільних активностей та занять у Великій Британії).
9. **Radinger, T., & Boeskens, L.** (2021). More time at school: Lessons from case studies and research on extended school days (OECD Education Working Papers No. 252; EDU/WKP(2021)9). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1f50c70d-en> (аналітична доповідь ОЕСР про подовжений шкільний день, позаурочний час і організаційні моделі перебування дітей у школі).
10. **Sasakawa Sports Foundation.** (2023). White paper on sport in Japan 2023. https://www.ssf.or.jp/en/files/swp2023_eng.pdf (аналітична доповідь про державну політику, участь у спорті, спортивні клуби та інфраструктуру спорту в Японії).
11. **General Office of the Communist Party of China Central Committee, & General Office of the State Council of the People's Republic of China.** (2021). [Opinions on further reducing the homework burden and off-campus training burden of students in compulsory education]. Ministry of Education of the People's Republic of China. http://www.moe.gov.cn/jyb_xgk/moe_1777/moe_1778/202107/t20210724_546576.html (політичний документ КНР про зменшення навчального навантаження учнів і регулювання позашкільного репетиторства, відомий як політика «подвійного скорочення»).
12. **Every Student Succeeds Act, Pub. L. No. 114-95, title IV, pt. B, §§ 4201-4206, 129 Stat. 1983-1992** (2015) <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PLAW-114publ95/pdf/PLAW-114publ95.pdf> (федеральний закон США про програму 21st Century Community Learning Centers для післяурочного, позашкільного та літнього навчання).

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

Упорядник
Ситник Олексій Валерійович

Аналітична довідка: аналіз міжнародних практик організації та функціонування закладів і гуртків позашкільної освіти

Аналітичну довідку підготовлено на виконання Операційної цілі 3.1.1 «Освітня діяльність закладів позашкільної освіти відповідає потребам воєнного/повоєнного періоду та враховує найкращі національні та міжнародні практики на засадах української національної і військово-патріотичної та громадянської ідентичності», Завдання 3.1.1.1 «Аналіз міжнародної практики організацій та функціонування закладів /гуртків позашкільної освіти; розроблення рекомендацій для реалізації найкращих практик щодо засад української національної та громадянської ідентичності на місцевому та державному рівнях» Оперативного плану діяльності державної установи «Український інститут розвитку освіти» на 2026 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.02.2026 № 356.

Державна установа «Український інститут розвитку освіти»

вул. Василя Липківського, 36,

Київ, 03035

<https://uied.org.ua>

